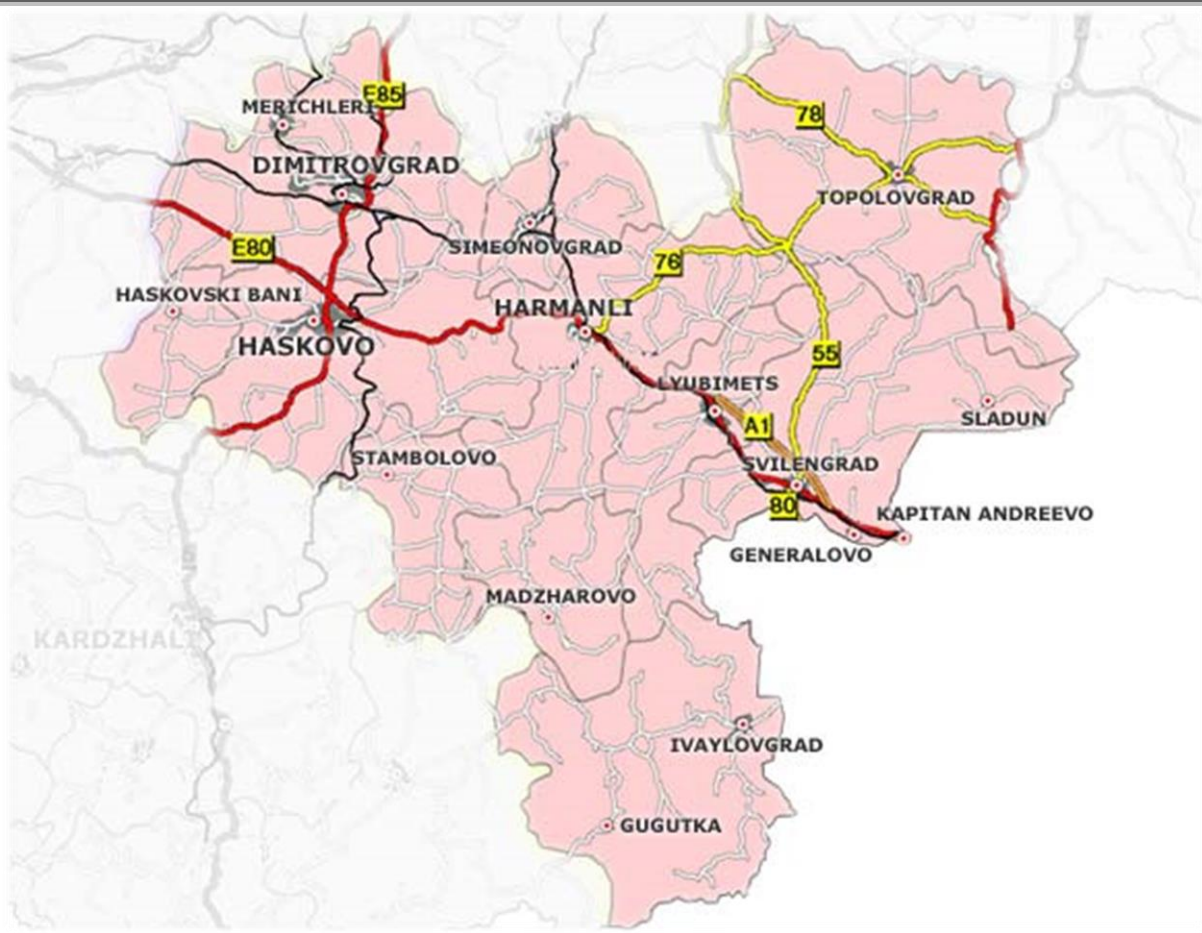

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

BULGARİSTAN HASKÖY
(HASKOVO) BÖLGESİ

Hazırlayan
Kanariya REDZHEBOVA - Uzman
2015

FİLİBE TİCARET ATAŞELİĞİ
ARALIK 2015

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO:

1. GİRİŞ.....	2
2. HASKÖY HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Bölgenin Ülke Genelindeki Yeri ve Önemi	3
2.2. Hasköy'ün (Haskovo'nun) İlçeleri.....	4
2.3. Coğrafi Bilgiler	5
2.4. Su Kaynakları.....	5
2.5. Nüfus.....	6
2.6. Eğitim	6
3. SOSYAL VE EKONOMİK GÖSTERGELER.....	7
4. BÖLGENİN EKONOMİK DURUMU	10
4.1. Tarım	10
4.2. Sanayi	12
4.2.1. Kimya Sanayisi	12
4.2.2. Şarap Üretimi	12
4.2.3. Gıda Sanayisi	13
4.2.4. Gıda Sanayisi İçin Makine İmalatı	13
4.2.5. Tekstil ve Konfeksiyon	14
4.3 Ulaştırma.....	14
4.4. Ticaret.....	15
4.5. Turizm	16
4.6. Doğal Kaynaklar ve Madencilik.....	17
5. BÖLGENİN BÜYÜK YABANCI YATIRIMCILARI.....	19
6. BÖLGEDEKİ BAŞLICA EKONOMİK VE TİCARİ KURULUŞLAR.....	20
7. RAPORUN HAZIRLANMASINDA FAYDALANILAN KAYNAKLAR:.....	22

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

1. GİRİŞ

Hasköy (Haskovo) raporu, Bulgaristan’a ilişkin bölge düzeyinde hazırlanan ilk rapordur. T.C. Filibe Başkonsolosluğu Ticaret Ataşeliği tarafından alandaki bire bir görüşme, inceleme ve toplantı notlarının Bulgaristan kaynaklı veriler ile harmanlanmasıyla hazırlanmıştır. Rapor, Bölgeye ilişkin genel bir görünüm sunmasının yanı sıra, içerdiği bilgiler itibarıyla Türk iş dünyasının ticari, yatırım ve işbirliği imkânlarına dönük ihtiyaçlarını karşılamayı da hedeflemektedir.

Rapor hazırlanırken güncel bölgesel verilere ulaşmanın güçlüğü nedeniyle elde edilebilen en güncel bilgiler ile yetinilmiştir. Hasköy (Haskovo) raporuna, T.C. Ekonomi Bakanlığı internet portalı dış ilişkiler bölümü, Bulgaristan ülke profili, Ataşelik/Müşavirlik raporları sayfasından ulaşılabilir.

2. HASKÖY HAKKINDA GENEL BİLGİLER

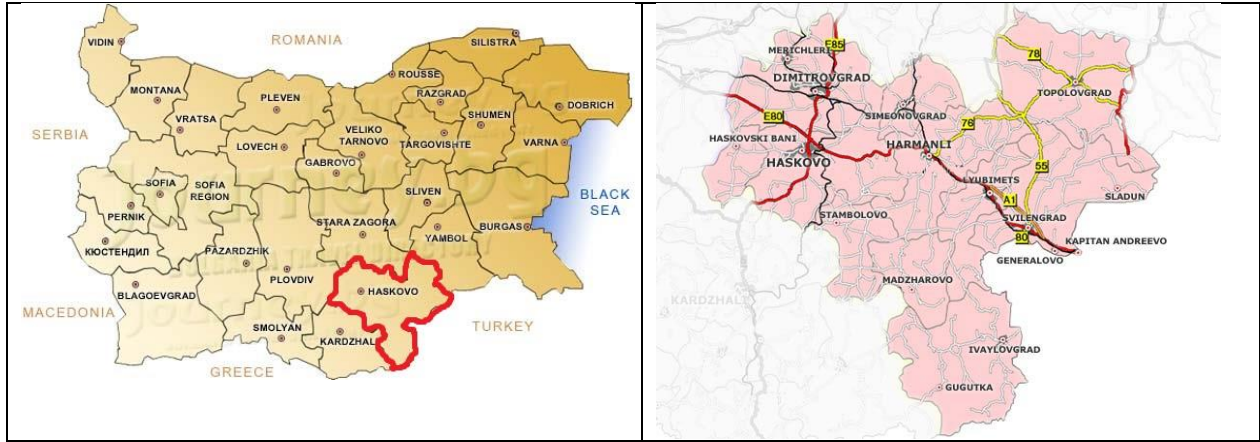
2.1. Bölgenin Ülke Genelindeki Yeri ve Önemi

Hasköy (Haskovo) Bölgesi Bulgaristan'ın Güney Merkezinde bulunmaktadır ve Bulgaristan Güney Merkez Planlama Bölgesinin bir parçasıdır. Bölge 261 yerleşim yeri içermektedir ve 11 belediye şeklinde organize edilmiştir: Hasköy (Haskovo), Dimitrovgrad, Harmanlı, Simeonovgrad, Svilengrad, Macarovo, İvaylovgrad, Lyubimets, Mineralni Bani, Stambolovo ve Topolovgrad. Bölgenin yüz ölçümü 5542 km²'dir ve ülke topraklarının %5'ni oluşturmaktadır.

Bölgedeki tarım arazileri 2,651 milyon dekar ile bölge topraklarının %47,8'ni kaplamaktadır. Orman arazileri ise 1,914 dekar ile bölge topraklarının %34,5'ni oluşturmaktadır.

2011 nüfus sayımına göre Hasköy bölgesinde 246.238 kişi yaşamaktadır, ülke nüfusunun %3,3. Hasköy nüfusunun %72,2'si şehirde/ kasabalarda yaşamaktadır.

Bölgenin önemli önceliklerinden bazıları stratejik konuma (hem Türkiye hem Yunanistan ile sınırları bulunmaktadır) ve elverişli coğrafi özelliklere sahip olmasıdır. Burada iki önemli yol - Batı ve Merkezi Avrupa'yı İstanbul ve Asya'ya, diğeri de Kuzey Avrupa'yı Akdeniz'e bağlayan koridorlar - kesişmektedir. Hasköy Merkez Yunanistan'dan 70 km, Türkiye'den 80 km ve Bulgaristan'ın başkenti Sofya'dan 230 km mesafededir.

1. Hasköy Haritası

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

2.2. Hasköy'ün (Haskovo'nun) İlçeleri

Hasköy bölgenin **il merkezidir**. Nüfusu 76 bindir. Çok eski yerleşim yeridir. Filibe – Hasköy – Edirne – İstanbul yolunun ve Rusçuk (liman) - Veliko Tırnovo – Eski Zağra – Hasköy – Kırcaali – Dedeağaç (liman) yolunun kesiştiği yerdir. 20. yüzyılın başında kasaba makine imalatı, gıda ve tekstilde sanayileşmeye başlamıştır. Hasköy aynı zamanda büyük tarım bölgesinin merkezi konumundadır. Burada buğday, teknik mahsuller, meyve (büyük ölçüde üzüm), sebze yetişmektedir. Kasabanın meşhur Kenana parkı vardır ve yerliler ile turistler tarafından dinlenmek için kullanılır. Hasköy'ün yakınlarında Uzuncovo köyü bulunmaktadır. Uzuncovo geçmişte önemli Pazar ve ticaret yeri olarak bilinmektedir. Hasköy'de iki yükseköğretim okulu mevcuttur – Tıp kolejı ve Bulgaristan Ulusal ve Dünya Ekonomisi Üniversitesi'nin şubesi.

Dimitrovgrad, Hasköy'den sonra bölgenin ikinci büyük ilçesidir. Nüfusu 38,7 bindir. Dimitrovgrad Hasköy'ün 17 km kuzeyinde Meriç nehri boyunda bulunmaktadır. Kasaba 1947 yılında 3 komşu köyün birleşmesi ile oluşmuştur. Hâlihazırda Dimitrovgrad Bulgaristan'ın önemli sanayi merkezleri arasındadır. Burada kömür madenciliği, enerji, mineral gübre, taş/ kaya malzemeleri üretimi, gıda ve tekstil ile konfeksiyon sanayileri oldukça gelişmiştir. Dimitrovgrad aynı zamanda önemli demir yolu kavşağıdır. Ekim 2015'te tamamlanan ve açılan, Edirne'ye giden Meriç otobanı da kasabanın yakınından geçmektedir.

Harmanlı, Svilengrad, Lyubimets ve Simeonovgrad Meriç nehri boyunda yer alan küçük kasabalardır. Üzüm, meyve ve sebze yetiştirilmesinde gelenekleri olan tarım bölgelerinin merkezleridir. Türkiye'ye yakın olmaları avantajdır. Yerel ekonomik yapılarında gıda, tekstil ve konfeksiyon, makine imalatı ve lojistik hizmetler hakimdir. Svilengrad'da 1529 yılında inşa edilmiş olan Meriç üzerinden geçen ve Osmanlı kültürünün mirası olan köprü turistik açıdan ilgi çekmektedir. Ayrıca çok eskilere dayanan Trakya kavimlerine ait mezarlıkları da bulunmaktadır. Svilengrad, Bulgaristan'ın 6 serbest bölgesinden birine ev sahipliği yapan, hem Yunanistan hem Türkiye ile sınır ilçesi olması avantajıyla da kumarhane işletmeciliğinin yoğun olduğu ve çok sayıda ziyaretçi çeken bir kasabadır.

İvaylovgrad ve Macarovo Hasköy'ün güney doğusunda bulunmaktadır. İvaylovgrad eski bir yerleşim yeridir ve önemli bir coğrafi kavşak üzerine kurulmuştur. Hâlihazırda kasabanın ekonomisi mermer ve ürünleri, tütün, susam, badem, incir ve üzüm üretimiyle canlılığını korumaktadır. Macarovo Bulgaristan'ın en küçük kasabaları arasındadır. Eskiden polimetallik cevherler üretilmekte olup, üretime son verilmiştir.

Meriçleri, Dimitrovgrad'ın 17 km kuzey batısında bulunan küçük bir kasabadır. Mineral su kaynakları ile bilinmektedir. Burada bulunan mineral suyun kimyasal yapısı Çek ve dünyaca ünlü Karlovi Vari kaplıcalarının kimyasal yapısı ile çok benzeşmektedir.

İlçe belediyelerinin irtibat bilgilerini aşağıda yer alan EK1'de bulabilirsiniz.

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

2.3. Coğrafi Bilgiler

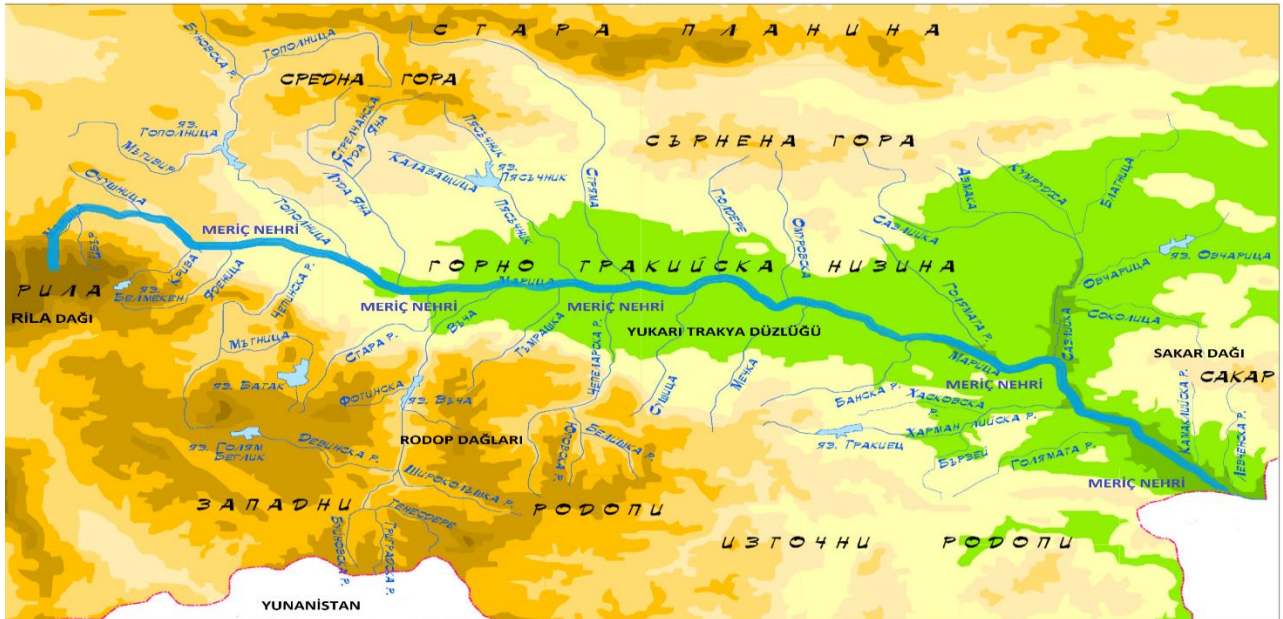
Bölgenin Kuzey ve Merkezi kısmında, akarsuları zengin ve verimli toprakları ile bilinen, Yukarı Trakya Düzlüğü yer almaktadır. Bölgenin bu kısmının düz ve tarıma elverişli topraklarının olması, ziraatın her dalının gelişimine, sulama sistemlerinin kurulmasına ve ulaşım arterlerinin yapılmasına imkan tanımaktadır.

Hasköy bölgesinin Güney kısımları Doğu Rodop Dağları ve Sakar Dağı'nın etekleri tarafından kapsamaktadır. Doğu Rodoplar zengin bitki ve hayvan dünyası ile bilinmektedir. Akdeniz'in yoğun etkisi, dağın jeolojik geçmişi, yerel kültür ve gelenekler bu zenginliğin oluşmasında önemli etkenler olmuştur.

2.4. Su Kaynakları

Su kaynakları temel olarak Meriç nehri ve nehrin yan kollarından – Harmanlı, Vırbitsa ve Byala Reka (Ak Nehir) nehirlerinden tedarik edilmektedir. Bu nehir ağı, Tuna hariç, ülkenin sularının %5,8'ni taşımaktadır. Su kaynaklarını oluşturan bir diğer unsur da yer altı sularıdır. Buradaki yer altı suları ülke toplamının %7,3'nü oluşturmaktadır.

Bölge sınırları içerisinde birkaç mineral su kaynağı da bulunmaktadır: Mineralni Bani, Dolno Botevo (Stambolovo) ve Troyan (Simeonovgrad) köyleri, Meriçleri kasabası. Bu kaynaklardan çıkan suyun yüksek kaliteli şifalı su olduğu, hatta Mineralni Bani köyündeki suyun dünyaca ünlü Çek Karlovi Vari'deki su ile aynı maddeleri içerdiği söylenmektedir.

2. Yukarı Trakya Düzlüğü (Kuzey Trakya veya Bulgaristan Trakyası diye de bilinmektedir), Meriç Nehri ve Rodop Dağları Haritası

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

2.5. Nüfus

Başta da değindiğimiz gibi 2011 nüfus sayımına göre Hasköy bölgesinde 246.238 kişi yaşamaktadır, ülke nüfusunun %3,3. Hasköy nüfusunun %72,2'si şehirde/ kasabalarda yaşamaktadır.

Ülkenin genelinde olduğu gibi burada da yaşlı nüfusun her geçen gün arttığı ve gerek göç gerekse doğum oranının düşük olması sebebiyle genel nüfusun azaldığı gözlemlenmektedir. En son yapılan nüfus sayımı sonucunda, 2005 yılına kıyasla, nüfusun %8 azaldığı ortaya çıkmıştır.

Diğer yandan şehir nüfusunun köy nüfusu pahasına arttığı görülmektedir. Köylerde nüfusun ancak %28'i yaşamaktadır.

Resmi istatistiklere göre Hasköy nüfusunun %79,40'ı kendilerini Bulgar (180.541), %12,51'i (28.444) Türk ve %6,99'u Roman (15.889) olarak ifade etmektedir.

Hasköy, Türk ve Müslüman nüfusunun yoğun olduğu illerden biri sayılmaktadır. Bunun sayesinde Türkiye'den burada iş yapan veya yapmak isteyen iş dünyası tarafınca, dil ve kültür bariyeri daha kolay aşıldığından, doğal olarak tercih edilen yerlerdendir.

2.6. Eğitim

Hasköy bölgesinde bir üniversite bulunmamasına rağmen Eski Zağra Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin şubesi ve Sofya'daki Milli ve Dünya Ekonomisi Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Merkezi bulunmaktadır. Burada aynı zamanda çok sayıda meslek lisesi de mevcuttur (yabancı dil ve fen liseleri, turizm, tarım, elektrik ve elektronik, ahşap işleme, kimya ve gıda teknolojileri, tekstil vb. meslek okulları).

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

3. SOSYAL VE EKONOMİK GÖSTERGELER

Gösterge		Yıl					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Bölge GSYH (milyon EUR)	796	737	693	767	786	757
2	Bölge Kişi Başına GSYH (EUR)	3 056	2 858	2 721	3 126	3 236	3 147
3	31.12. Tarihine İtibariyle Nüfus - Toplam (Sayı)	259 007	256 408	253 127	243 955	241 676	239 312
4	31.12. Tarihine Kadar Nüfus - Erkek (Sayı)	125 769	124 424	122 760	119 116	118 065	116 919
5	31.12. Tarihine Kadar Nüfus - Kadın (Sayı)	133 238	131 984	130 367	124 839	123 611	122 393
6	Doğal Artış Oranı (1 000 kişi başına) - ‰	-6.7	-5.5	-6.3	-6.6	-6.7	-6.8
7	Çocuk Ölüm Oranı (1 000 canlı doğmuş bebek başına) - ‰	9.6	10.1	10.5	9.9	8.7	7.2
8	Ölüm Oranı - toplam (1 000 kişi başına) - ‰	15.5	15.1	15.7	15.7	15.7	15.5
9	Ölüm Oranı - Erkek (1 000 kişi başına) - ‰	16.7	16.3	16.8	16.6	16.7	16.6
10	Ölüm Oranı - Kadın (1 000 kişi başına) - ‰	14.4	13.9	14.7	14.8	14.7	14.3
11	Ortalama Sözleşmeli İstihdam Edilen Kişi Sayısı	63 273	59 191	54 571	54 243	53 576	53 372
12	Sözleşmeli İstihdam Edilenlerin Ortalama Yıllık Maaşı (EUR)	2 524	2 791	2 891	3 076	3 214	3 375
13	Ekonomik Faaliyet Oranı- 15 - 64 yaş grubu (%)	67.7	69.7	69.8	64.6	64.7	68.2
14	İstihdam oranı - 15 - 64 yaş grubu (%)	63.4	63.7	60.5	54.3	55.0	58.4
15	İşsizlik oranı (%) ¹⁾	6.4	8.5	13.2	15.9	14.9	14.3
16	31.12. İtibariyle İstihdam Bürolarına Kayıtlı Olan İşsiz Sayısı	9 023	11 690	11 260	11 654	12 865	14 299

**T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ**

17	25-64 Yaş Grubu Nüfus İçerisinde Üniversite Mezunu Nispi Oranı (%)	18.0	18.6	19.4	17.1	18.5	20.3
18	25-64 Yaş Grubu Nüfus İçerisinde Lise Mezunu Nispi Oranı (%)	54.9	54.8	56.3	54.3	56.0	56.8
19	25-64 Yaş Grubu Nüfus İçerisinde Orta veya İlk Okul Mezunu Nispi Oranı (%)	27.1	26.6	24.3	28.6	25.5	23.0
20	31.12. Tarihi İtibariyle Hastane Tesisleri Sayısı	13	12	11	11	11	10
21	31.12. Tarihi İtibariyle Hastane Tesislerinde Yatak Sayısı	1 313	1 265	997	978	1 036	1 061
22	Her 10 000 Kişi Başına Hastane Tesislerinde Doktor Sayısı	27.5	28.0	27.9	29.1	29.9	29.3
23	31.12 Tarihi İtibariyle finansal olmayan işletmelere yapılan doğrudan yabancı yatırım (bin EUR)	156 112 .3	71 649.5	66 708.9	103 049.9	94 308.9	74 285.3
24	Uzun vadeli duran varlıklar elde etme için yapılan harcamalar (bin EUR) ²⁾	193 541	110 253	169 555	86 951	200 687	106 929
25	Ciro (bin EUR) *	1 660 4 46	1 393 833	1 357 986	1 572 819	1 698 368	1 779 786
26	Üretim (bin. EUR) *	1 154 727	913 778	898 943	1 035 948	1 140 886	1 144 928
27	Faktör harcamalara göre katma değer (bin EUR) *	350 870	273 174	306 066	305 753	317 126	316 765
28	Bölgedeki tüm işletmeler baz alınarak, bölgede 9 kişiye kadar çalışanı bulunan işletmelerin nispi oranı (%)	89.8	91.9	92.2	92.6	92.6	93.0
29	Bölgedeki tüm işletmeler baz alınarak, bölgede 10-49 kişi arası çalışanı bulunan işletmelerin nispi oranı (%)	8.6	6.9	6.6	6.4	6.3	6.0
30	Bölgedeki tüm işletmeler baz alınarak, bölgede 50-249 kişi arası çalışanı bulunan işletmelerin nispi oranı (%)	1.5	1.2	1.1	1.0	1.0	0.9
31	Bölgedeki tüm işletmeler baz alınarak, bölgede 250'den fazla çalışanı bulunan işletmelerin nispi oranı (%)	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
32	Otoban Uzunluğu (km)	21	21	40	40	40	40

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

33	Birinci Sınıf Yolları Uzunluğu (km)	160	160	155	155	155	155
34	İkinci Sınıf Yolları Uzunluğu (km)	147	147	149	150	151	151
35	Üçüncü Sınıf Yolları Uzunluğu (km)	735	735	735	734	733	733
36	Demir Yolları Uzunluğu (km)	201	201	201	200	199	197
37	Ar-Ge İçin Harcanan Para (bin EUR)	473	291	246	209	175	390
38	Ar-Ge Alanında Çalışan Kişi Sayısı	48	55	20	12	17	43
39	İnternete erişimi olan hanelerin nispi oranı (%)	27.1	24.4	26.4	41.3	47.5	54.2
40	16-74 yaş grubu düzenli olarak internet kullanıcıların nispi oranı (%)	42.6	38.5	31.8	39.1	45.5	49.5
41	Konut Binaları (Sayı)	75 456	75 461	75 504	72 110	72 176	72 244
42	Konut Sayısı	123 660	123 740	123 974	122 045	122 254	122 494
43	Barındırma Araçları Sayısı	34	34	48	45	44	40
44	Gerçekleştirilmiş Konaklama Toplam Sayısı	102 353	90 856	101 459	96 120	97 119	102 036

1) Alıntının küçük hacminden dolayı parantez içinde olan veriler yeterince net değil.

2) Arazi satın alımı dahil

* Göstergeler, Milli İstatistik Enstitüsü'ne faaliyetleri ile ilgili yıllık raporlarını ibraz eden tüm finansal olmayan işletmeler ele alınarak, Yapısal İş İstatistiği metodolojisine göre hesaplanmıştır.

.. Gizli veriler

- Örneği bulunmamakta

Güncelleme tarihi 12.01.2015

Bölgenin istatistiklerine bakıldığında Hasköy'ün ülke GSYH'sının %1,8'ni ürettiği görülmektedir. Kişi başına düşen GSYH göstergesine göre ise bölgenin payı ülke ortalamasının neredeyse iki katı altındadır.

Sözleşmeli çalışan kişi sayısının bölge nüfusuna göre oranlarının %22,3 olduğu da dikkat çekmektedir. Bu çalışanların ortalama maaşlarının 281 EUR olduğu gözükmektedir. Bulgaristan İstatistik Enstitüsü'nün bölgeye ilişkin istatistiklerine göre en yüksek maaşlar elektrik üretim ve dağıtım, bilişim teknolojileri ve sigortacılık sektörlerinde verilmektedir. İşsizlik oranı ülke ortalamasına yakındır.

2014 itibariyle Hasköy'e yapılan doğrudan yabancı yatırımlar 61,3 milyon EUR civarındadır ve bu rakamlar ülke genelinin %0,3'ünü oluşturmaktadır.

Burada kurulu işletmelerin %93 gibi çok büyük kısmının mikro işletme (9 kişiye kadar çalışanlı) olduğunu ifade etmek yerinde olacaktır.

Otoban uzunluğu 2013 itibariyle 40 km olarak gözükse de Ekim 2015'te tamamlanan Meriç otobanı ile bölgede otoban uzunluğu yaklaşık 100 km'yi bulmaktadır.

4. BÖLGENİN EKONOMİK DURUMU

Bölgenin önemli bir stratejik konuma (hem Türkiye hem Yunanistan ile sınırları bulunmaktadır) ve elverişli coğrafi özelliklere sahip olmasının bölge ekonomisine de yansıdığını ifade etmek yanlış olmayacaktır.

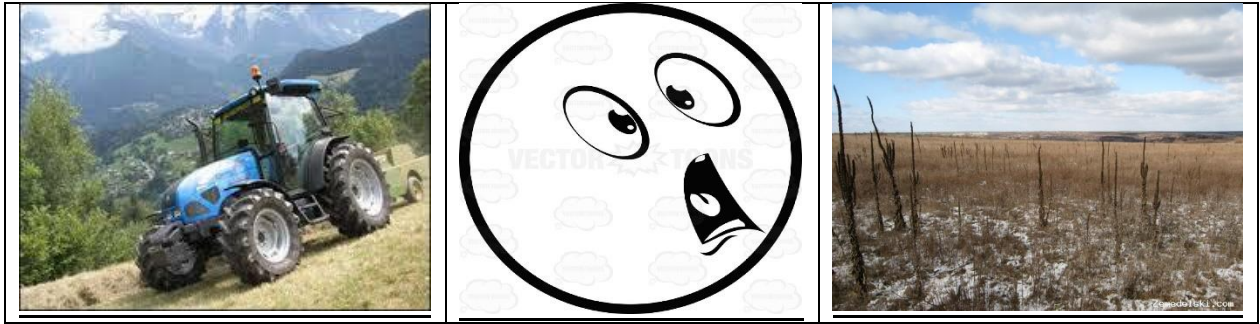
Hasköy ekonomisinin lokomotifi büyük işletmeler olup (önde gelen şirketlerin listesi EK2’de yer almaktadır), yerel KOBİ (küçük ve orta ölçekli işletmeler) Hasköy’deki ekonomik süreçleri hızlandırmakta ve bölge ekonomisinin üretim yapısını optimize ederek önemli bir rol oynamaktadır. KOBİ’lerin çoğu hizmet ve ticaret, tekstil ve konfeksiyon, ekmek ve un mamulleri, et, süt işleme gibi alanlarda faaliyet göstermektedir.

Hasköy’ün gıda sanayisi için makine imalatı alanında Bulgaristan’ın merkezlerinden biri pozisyonunu korumak, tekstil ve konfeksiyonda geleneklerini devam ettirmek ve şarap üretiminde önder bölgelerden biri haline gelmek gibi ekonomik hedefleri olduğu görülmektedir. Turizmin geliştirilmesi de öncelikli alanlar kapsamına girmektedir.

4.1. Tarım

Hasköy’de, Bulgaristan’ın geneli gibi, tarım üretiminin modernize edilmesi durumunda, bu alanda oldukça önemli bir potansiyele sahiptir. Ancak, azalan ve yaşlanan nüfus nedeniyle tarım alanlarını ekip işleyecek işgücü kıtlığı yaşanmakta ve bu da tarım hasılasına olumsuz yansımaktadır. Bu durumu en iyi aşağıdaki alıntı aktaracaktır;

Bulgaristan’ın kuzeyinde bulunan Şumnu (Şumen) şehrinden bir tarımcı Bursa’da bir meslektaşına ziyaret gerçekleştirmiş. Ziyareti sırasında dağ başında tepede tarla süren traktörü gören Bulgar tarımcı hayretler içine düşmüş ve “biz elimizin altındaki tarlalarımızın, bahçelerimizin ve bağlarımızın ormana karışmasına seyirci kalırken Türkler dağın başındaki tarlasını sürüyor” demiş!

Diğer yandan, bugün ki haliyle bile Tarım sektörü Hasköy ekonomisinde önemli bir yere sahiptir ve gerek toprak gerekse de iklim yapısı sayesinde, orta ve uzun vadede Türkiye ile bu alanda önemli işbirliği imkânları bulunmaktadır. Burada yetişen önemli bitkilerin arasında buğday, arpa ve mısır yer almaktadır. Teknik bitkilerden ise ayçiçeği, yulaf, pamuk, tütün ve kolza üretilmektedir. Hasköy ayrıca karpuz, kavun,

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

üzüm, domates vb. meyve ve sebzeleri ile de bilinmektedir. Çilek, ahududu, kiraz, vişne, kayısı, şeftali gibi uzun ömürlü bitkilerin/ ağaçların da yetiştirilmesi için koşullar uygundur.

11. Önde gelen tarım mahsulleri

Hasköy'e bağlı belediyelerden tarım ile ilgili gelen verilere bakıldığında tarım mahsullerinin bölgeden bölgeye değiştiğini görmekteyiz. Bunun başlıca sebepleri olarak ise iklim ve toprak şartlarının değişik olmasıyla belediyelerdeki tarım arazilerinin kooperatifleştirilmesinden bahsedilebilir.

Genelde en fazla tahıl ürünleri Dimitrovgrad, Hasköy, Harmanlı ve Simeonovgrad belediyelerinde üretilmektedir. Sebze ve meyve üretiminde ise Lyubimets, Svilengrad, Harmanlı ve Dimitrovgrad belediyeleri önde gelmektedir. Bölgenin yarı dağlık kısımlarında – Stambolovo, Mineralni Bani, İvaylovgrad, Topolovgrad, Svilengrad ve Hasköy'de - geleneksel olarak oryantal tütününü de yetiştirilmektedir

Toplam işlenebilir arazi bakımından, zengin tarım ürünleri yelpazeşiyle, Lyubimets Belediyesi ilk sırada gelmektedir. Dimitrovgrad Belediyesi ise en fazla kooperatifleştirilmiş (birleştirilmiş, konsolide edilmiş) arazileri ve dekar başına en yüksek ortalama verim ile öne çıkmaktadır. Bölge ayrıca, ülke ortalamasının üzerinde, kiraz, elma, erik, şeftali, karpuz ve kavun verimi ile bilinmektedir.

Burada en çok yetiştirilen hayvanlar inek, koyun, keçi ve domuzdur. Son yıllarda ördek çiftliklerinin de arttığı gözlemlenmektedir.

1. Hasköy'de hayvancılık %100 özeldir

Hayvancılık da %100 özel sektörün elindedir. Buğdayın yetiştirildiği ve hayvanlara da yem sağlandığı Dimitrovgrad, Hasköy ve Harmanlı belediyelerinde genellikle sığır yetiştirilmektedir. Yarı dağlık ve dağlık bölgeleri kapsayan Svilengrad, Topolovgrad, İvaylovgrad, Macarovo, Stambolovo ve Mineralni Bani belediyelerinde ise koyun ve keçi yetiştirilmektedir. İvaylovgrad, Macarovo ve Topolovgrad ilçelerinde nadir ve nesli tehlike altında olan sığır ve koyun türlerine bakılmaktadır.

Kanatlı hayvanlar Hasköy ve Dimitrovgrad'da bulunan büyük çiftliklerde yetiştirilmektedir. Harmanlı ve Hasköy'de manda çiftlikleri bulunmaktadır. Arıcılık tüm bölgede gelişmiştir.

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

4.2. Sanayi

Bölge için önem taşıyan sanayi sektörleri: kimya endüstrisi; şarap üretimi; gıda, içecek ve sigara üretimi; tekstil ve konfeksiyon; inşaat; gıda sanayisi için makine imalatı; ısıtma ve soğutma ekipmanları üretimidir. (Bölgede faaliyet gösteren büyük işletmelerin listesine raporun EK2 sayfalarından ulaşabilirsiniz.)

4.2.1. Kimya Sanayisi

Bölgedeki kimya sanayisinin başlıca temsilcisi Bulgaristan'ın en büyük fabrikalarından birine sahip olan, azot gübre üreticisi, Neochim AD şirketidir. Dimitrovgrad ilçesinde yer alan Neochim AD ayrıca ülkenin tek formaldehit, üre-formaldehit reçineleri, sodyum nitrat, sodyum nitrit, amonyum bikarbonat, sıvı sülfür dioksit, azot oksit, polietilen oksit, cam dolgulu termoplastik vb. üreticisidir. Şirketin gelirlerinin %50'sinden fazlası ihracattan oluşmaktadır. Kimya endüstrisi bölgenin sanayi üretim yapısında en büyük nispi paya sahip olan daldır.

1. Neochim AD'nin Dimitrovgrad'taki devasa tesisi ve ürettiği ürünler

4.2.2. Şarap Üretimi

Şarapçılıktan bahis ile Hasköy'ün üzüm-şarap sektöründe büyük potansiyelinin olduğunu belirtmekte yarar vardır. Bölge kaliteli üzüm çeşitleri ve şarapları ile meşhurdur. Şarap üretiminin çok eskilere, daha Trak kavimlerinin dönemine dayandığı değerlendirilmektedir, zira Mineralni Bani köyü yakınlarında “şaraphaneler” olarak bilinen ve şarap yapımı için kullanıldığı düşünülen taşlar bulunmuştur.

Günümüzde tüm şaraphaneler modern şarap üretimi tesislerine sahiptir ve ürünlerinin büyük bir kısmını yurtdışına da pazarlamaktadırlar. Bölgenin verimli iklim şartları ve sektördeki yerel ustaların tarihe dayanan deneyimlerinin ürünü olan “Merlot” şarabının ünü ülkenin sınırlarını aşmıştır. Şarap sektörünün oldukça geliştiğini işaretleyen bir gösterge de son yıllarda çok sayıda yeni şaraphanenin açılmasıdır.

Olumlu trendlerden biri de bu şaraphanelerin, modern ekipmanlarının yanı sıra, ağırlıklı “Merlot”, “Cabernet Sauvignon” ve değerli Bulgar üzüm türlerinden fidanların yetiştirilmesidir. Sektörün bölgedeki büyük temsilcileri arasında “Nova Industrialna Kompaniya” (Yeni Sanayi Şirketi), “Sakar” AD Şaraphanesi, “Katarzyina Estate”, “Terra Tangra” OOD, “Stambolovo Şaraphanesi”, “Yamantievi” Şarap Mahzeni vb. yer almaktadır.

**T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ**

2. Hasköy bölgesi şarapları ile de meşhurdur

4.2.3. Gıda Sanayisi

Gıda sanayisi de, ekmek imalatı, pastaneleri, et ve süt işleme tesisleri ve konserveçiliği ile önde gelen sektörler arasındadır. Ekmek fırınları ve pastaneler birçok küçük özel firma tarafından işletilmektedirler. Et ve süt işleme için de aynı durum geçerlidir: bölgede birçok küçük mezbaha, mandıra vb. bulunmaktadır. Aynı zamanda il merkezi olan Hasköy’de, yepyeni ekipmanları ile ve AB standartlarına göre üretim yapan, büyük süt işleme şirketi “Bılgarsko Sirene” (Bulgar Peyniri) OOD de bulunmaktadır. Büyük firmalardan bir başkası da Bulmilk şirkettir - Bulgaristan’da ISO 9001:2000 sertifikasını alan ilk firmadır. Et işleme şirketlerinde daha büyük ve bilinir olanları “Lotos” OOD (Dimitrovgrad), “Svareks” EOOD (Hasköy), “Burdenis 93” OOD (Svilengrad), “Roni” (Harmanlı) vb. firmalarıdır.

3. Bölgedeki mezbahaların ve mandıraların çoğu küçük özel şirketler tarafından işletilmektedir

4.2.4. Gıda Sanayisi İçin Makine İmalatı

Hasköy bölgesi ve özellikle Hasköy il merkezi Bulgaristan’ın gıda sanayisi için makine imalatı merkezlerinden biri olarak bilinmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren firmalar ise: teknolojik üretim hatları ve makinaları alanında - Rodina Haskovo AD, Trakya Komers AD, Hranmash Engineering EOOD; süt işleme tesisleri ve makinalarında – "Donido Machine Industry" EAD; ısıtma ve ev aletlerinde - "Erato Holding" AD/, et, süt ve şarap işleme ve üretim hatlarında - "PIM" OOD’dır. Bu başlıkta adı sayılan her firma piyasada iyi pozisyona sahiptir, yurtiçi ve yurtdışında gerek fuar gerek sektör yarışmalarında adını duyurmuş ve ödül almışlardır. Bu sektörün önemini Hasköy’de Gıda Sanayisi İçin Makine İmalatçıları Derneği’nin var olması da göstermektedir.

**T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ**

4. Hasköy gıda sanayisi için makine imalatında Bulgaristan'ın önderlerindendir

4.2.5. Tekstil ve Konfeksiyon

Tekstil ve konfeksiyon bölgenin geleneksel ve gelişmiş, büyük firmaların yanı sıra küçük ve orta ölçekli işletmelerin de bulunduğu ve en fazla yabancı yatırım çeken sektörlerindendir. Bu sektörde Hasköy'de faaliyet gösteren büyük isimlerin arasında Dimana AD (Harmanlı), Diamond (Hasköy), Delena AD (Hasköy), Adeli (Hasköy), Türk sermayeli Aras Tekstil (Harmanlı) ve CNC Textile (Hasköy) vb. sayılabilir.

5. Hasköy'de, Türkiye de dahil, en fazla yabancı yatırım çeken sektör tekstildir

4.3 Ulaştırma

Hasköy (Haskovo) bölgesinin hem Türkiye (Kapıkule-Kaptan Andreevo kapısı) hem de Yunanistan (Kaptan Petko Voyvoda – Ormenion kapısı) ile sınır ve sınır geçiş kapıları bulunmaktadır. Ayrıca burada Türkiye ile olan Kapıkule – Kaptan Andreevo Sınır Geçiş Noktası dünyanın en büyük ve en yoğun kara yol sınır kapılarından biridir. Filibe'yi (Plovdiv) – Kapıkule'ye ve dolayısıyla İstanbul, Bursa, Tekirdağ gibi şehirlerimize bağlayan Meriç Otopanı da kullanıma açılmıştır. Böylece Filibe – Edirne mesafesi artık 1,5 saat içerisinde geçilebilmektedir.

Finlandiya'nın Helsinki şehrini Yunanistan Dedeoğaç şehrine veya başka adıyla Kuzey Avrupa'yı Güney Avrupa'ya (limanlar bakımından Finlandiya'nın Helsinki limanını, Litvanya'nın Klaipeda limanını Yunanistan'ın Dedeoğaç limanına) bağlayan ve Bulgaristan topraklarından da geçen 9 No'lu Avrupa koridorunun bir kısmı Hasköy sınırları içerisindedir.

9 No'lu koridor, 10 No'lu Avrupa koridoru ile bölge içerisinde kesişmektedir. 10 No'lu koridor ise Orta Avrupa'dan Sofya'ya uzanır, burada iki kola ayrılarak Selanik'e ve İstanbul'a ulaşır. TEM otoyolunun

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

uzantısıdır. Orizovo (Filibe yakınlarında) ile Kapitan Andreevo (Türkiye sınırı/Kapıkule) arasındaki bölümü Bulgaristan'da Maritsa (Meriç) Otobanı'dır.

Hasköy'den de geçen Filibe – Svilengrad arasındaki demiryolunun (Hasköy'de demiryolunun uzunluğu 200 km civarındadır) elektrifikasyonu ve modernizasyonu projesinin 2015 yılsonu sona ermesi öngörülmektedir. Diğer taraftan Svilengrad – Türkiye sınırı arasındaki demiryolunun elektrifikasyonu ve modernizasyonu 2013 yılı başında tamamlanmıştır.

4.4. Ticaret

Ticaretten bahis ile burada Bulgaristan'ın ve Balkanların en büyük (yaklaşık 75 dekar alanda) açık hava pazarının da bulunduğunu kaydetmekte yarar vardır. Dimitrovgrad Pazarı adı ile bilinen Dimitrovgrad Pazarları Belediye İşletmesi büyük sayıda KOBİ'ye kazanç/ iş sağlamaktadır.

Hali hazırda pazarda, Cuma günleri toptan satış ve hafta sonları perakende olmak üzere 3 gün, faaliyet gösteren ve satış yapan 2500 stand/ dükkân bulunmaktadır (bunların 15'i yemek satışı gerçekleştirmektedir). Ataşeliğimiz verilerine göre burada pazarlanan ürünlerin %90'nı Türkiye'den ithal edilmektedir ve pazarda satan tüccarların 1200-1300 arası ya Türk vatandaşı veya çifte vatandaş ya da Türk kökenli soydaştır. Dimitrovgrad pazarı yoğun sezonlarda (yaz başı ve okullar öncesi) günlük 20.000'in üzerinde kişi tarafından ziyaret edilmektedir.

1. Balkanların en büyük açık alan pazarı

Ataşelik verilerine göre, ayda 1 firmanın en az 5000-6000 Bulgar Levası (2500-3000 EUR) satış yaptığı ve pazarda 2500 civarında firmanın bulunduğu varsayımı ile, pazarın cirosunun aylık en az 15 milyon Bulgar Levası (8 milyon EUR) olduğu tahmin edilmektedir. Dimitrovgrad pazarına bağlı ayrı bir araba pazarı (araba, araba parçaları ve ikinci el malların satıldığı yer) da hafta sonları açılmaktadır.

4.5. Turizm

Turizmin bölge ekonomisindeki payı çok düşüktür , %0,2'nin altında. Turizmin, ekonomisindeki %3,9'luk pay ile en yüksek olduğu belediye Mineralni Bani köyüdür (kaplıca turizmi)

1. Hasköy'ün bilinen ve kullanılan mineral su kaynakları Hasköy Mineralni Bani ve Meriçleri'dedir

- Turizm genel olarak gelişmiş değildir;
- Turizmde hizmet veren firma ağı yeterince güçlü değildir;
- Turizmde hizmet veren personelin verimliliği düşüktür;
- Turizm mekânlarının çoğuna giden ulaşım altyapısı kötü durumdadır;
- Doğa ve kültür mirası mekânları kötü durumdadır ve onlara erişim kısıtlıdır;

Bölgedeki yeterince gelişmemiş ve potansiyeli kullanılmamış başlıca turizm şekilleri/ türleri şunlardır:

Balneoloji turizmi: Hasköy Mineralni Bani köyündeki (1952'den beri ulusal tatil yeridir) ve Meriçleri kasabasındaki şifalı mineral su kaynakları sayesinde balneoloji turizmi gelişme potansiyeline sahiptir. Bölgedeki balneolojinin hâlihazırdaki durumu kritiktir zira tesisler eski ve bakımsızdır ve yatırımcı bulma konusunda yetersiz kalmaktadır.

Kültür turizmi: Bölgenin kavşak konumundan dolayı geçmiş yüzyıllardan kalan zengin kültürel mirası ve değerli tarihi mekânları bulunmaktadır. Bu tür turizm “kültür güzergâhlarının” geliştirilmesine elvermektedir.

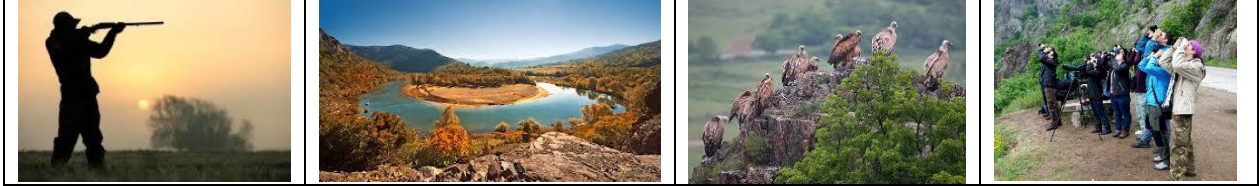
Aynı zamanda buralardan yurtdışına/Türkiye'ye göç etmiş insanların, özellikle tatil zamanlarında köylerini/ memleketlerini ziyaretleri vesilesiyle, yerel turizme ve yere ekonomiye belli bir canlandırma/ ivme getirdikleri görülmektedir. Bu doğal akrabalık bağlarının turizme bir getirisi de köy ve belediye kardeşlikleri ve bu vesilelerle artan karşılıklı gidiş gelişlerdir.

2. Svilengrad'taki Mustafa Paşa Köprüsü, Hasköy merkezdeki Eski Cuma Camii (1395 yılında kurulmuştur ve Balkanların en eski camilerinden biridir) ve Hasköy'ün birçok dolmenlerinden bir tanesi

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

Av turizmi – bu faaliyet bölgenin dört orman idaresince yürütülmektedir. Topolovgrad’taki devlet av idaresinin ise üç av sahası bulunmaktadır ve orada uluslararası av da yapılmaktadır. Bu turizmin ilginç bir şekli de fotoğraf avıdır, Macarovo’nun koruma altına alınan “Doğu Rodoplar” merkezinde uygulanır. Orada kıvıll akbaba, Mısırl akbabası, kartal ve beyaz leyleklerin ornitolojik ve amatör gözlemleri yapılabilmektedir.

3. Geleneksel av turizminden ziyade burada nesli tükenmek üzere olan ve koruma altına alınan bazı akbaba türlerinin fotoğraf avı da yapılabilir

Köy turizmi, bölgenin koşullarının uygun olmasına rağmen, gelişmiş değildir. Şarap turizmi açısından şarap üretimi merkezleri geliştirilmesinde potansiyel vardır. Yeni kurulan özel şaraphaneler Bulgaristan’ın şarap haritasında yer almaktadır. Bunların arasında “Sakar” AD Şaraphanesi, “Katarzyina Estate”, “Terra Tangra” OOD, “Stambolovo Şaraphanesi” ve “Yamantievi” Şarap Mahzeni sayılabilir.

4. Son yıllarda Bulgaristan’da köy turizmi tercih edilen turizm dallarından biri olmuştur

4.6. Doğal Kaynaklar ve Madencilik

Hasköy bölgesi yer altı zenginlikleri bakımından; yakıt-enerji kaynaklarından, renkli metal cevherleri ve metal dışı minerallere kadar, geniş bir yelpazeye sahiptir. Bölge, Meriç Havzası Kömür Madenleri’nin burada bulunması sayesinde, linyit kömür kaynakları açısından ülkenin toplam linyit kömür kaynaklarının %18,3’nü içermektedir. Hâlihazırda bölgede kömür çıkartılması sona erdirilmiştir, madenler kapatılmıştır ve bu tür kömür ülkenin başka madenlerinden elde edilmektedir.

2. Bölgedeki Meriç Havzası kömür madenleri

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

Hasköy bölgesinde faaliyetine devam eden tek bir maden bulunmaktadır: Hasköy Mineralni Bani yakınlarında, Spahievo ve Bryastovo köyleri arasında bulunan ve GORUBSO – KIRCAALİ AD’nin işlettiği “Çala” Madeni. Buradan kurşun-çinko ve altın cevherleri elde edilmektedir.

Ekonomik açıdan metal dışı mineral kaynakları daha büyük önem taşımaktadır. Bölge büyük kanıtlanmış kireç taşı (kalker), mermer, andezit taşı, dolomit taşı, riylit taşı, taş kaplama malzemeleri ve kil kaynaklarına sahiptir. Kaynakları ve önemi en büyük olanı ise kireç taşıdır. Kireç taşı gerek çimento üretiminde, gerek “Maritsa İztok” (Doğu Meriç) Termal Santrali’nin kükürt temizleme tesislerinde kullanılmaktadır. Ayrıca genel inşaat ve yol inşaatında kullanılan yer altı kaynaklarının (mermer kireç taşı, andezit, dolomit, riylit ve gnays taşları) elde edilmesinin de arttığı görülmektedir.

3. Dimitrovgrad yakınlarındaki kireç taşı yatağı

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

5. BÖLGENİN BÜYÜK YABANCI YATIRIMCILARI

Şirket	Faaliyet ve Burada Sahip Olduğu Bulgar Şirketi	Menşei
Vulkan AD	Dimitrovgrad'da çimento üretmektedirler – İtalyan İtalcementi Group bünyesindedirler	
Kamenitsa AD	Hasköy'de bira üretmektedirler, Belçikalı Interbrew Belgium bünyesindedir	
Alliance One Tobacco	Tütün ürünleri üreticisi – Firmanın merkezi ABD olmakla birlikte, yatırım ülkesi Hollanda gözükmektedir	
Dubleks Glass	Svilengrad'ta araba camları üretmektedirler	
Aras Tekstil	Harmanlı'da ev tekstili üretmektedirler, 2014 için %182,4 büyüme ile Bulgaristan'ın en hızlı büyüyen şirketi ödülünü almıştır	
Gold Oil	Harmanlı'da Ayçiçek tohumu ve yağı üretmektedir	
CNC Textile	Hasköy'de gipe iplik üreticisidir	

6. BÖLGEDEKİ BAŞLICA EKONOMİK VE TİCARİ KURULUŞLAR

1. Hasköy (Haskovo) Ticaret ve Sanayi Odası

Başkan: Yanço Yanev
6300 Haskovo
4 Tsar Osvoboditel str.
tel.: (038) 66 11 12
tel./fax: (038) 66 55 02
E-mail: hcci@bccci.bg
haskovocci@gmail.com

Kurum Hakkında Bilgiler: Hasköy Ticaret ve Sanayi Odası 1991 yılında sivil toplum kuruluşu olarak kurulmuştur. Bulgaristan'da Ticaret ve Sanayi Odaları Fransız usulü olduğundan firmaların üyeliği Türkiye'de gibi zorunlu değildir. Hasköy TSO'na üye olan firmalar sadece bölgeden değil, tüm ülke genelindedir ve daha fazla Türkiye ile ticaret yapan firmalardır.

2. Türk – Bulgar Ticaret ve Sanayi Odası – Hasköy Koordinatörlüğü

Haskovo 6300
Şener Sabri
Üjna sok. 8
Tel.:038 624 984
Fax.038 661 675
e-mail: haskovo@tbcci.bg

Kurum Hakkında Bilgiler: Türk Bulgar Ticaret ve Sanayi Odası /TBTSO/ Bulgaristan ile Türkiye arasındaki ticari ve iktisadi ilişkilerin gelişmesini desteklemek amacı ile, Başkent Sofya'da 2004 yılında kurulan, gönüllülük ilkesine dayanan, bağımsız, ticari sivil toplum örgütüdür. Odanın Hasköy'de de temsilciliği bulunmaktadır.

3. Bulgaristan İşverenler ve Sanayiciler Konfederasyonu – Hasköy Ofisi

Stefan Dimitrov
tel.:0391/65205; 0391/60555
e-mail: sdimitrov@neochim.bg
Adres: Himkombinatska Caddesi, Neochim AD, rp. Dimitrovgrad 6403

Kurum Hakkında Bilgiler: KRİB 2006 yılında kurulan ve iş dünyasını temsil etmeyi ve ihtiyaçlarını dile getirmeyi hedefleyen genç bir yapıdır. Üyelerinin arasında küçükten büyüğe her türlü firma veya birlik yer almaktadır. KRİB'in Yönetim Kurulunda, Lukoil, Aserel-Medet gibi büyük ve bilinen firma yöneticilerin

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

bulunmaktadır. Ülkedeki gönüllülük esasına göre çalışan sivil toplum kurumları arasında dikkat çekici bir şekilde faal bir kurum olarak öne çıkmaktadır.

4. Gıda Sanayisi İçin Makine İmalatçıları Derneği

Başkan: Yančo Tsanov Vutov

Adres: Vasil Levski Cad. No: 6, Hasköy (Haskovo), p.k. 6300

Tel: 00359 38 664601/ 664604

pimltd@haskovo.spnet.net

5. Svilengrad Serbest Bölgesi

Adres: Svilengrad 6500

Tel.: +359 897 479 407

Tel.: +359 885 614 922

email: office@zona-svilengrad.com

www.zona-svilengrad.com

Kurum Hakkında Bilgiler: Svilengrad Serbest Bölgesi kira karşılığı ilgili firmalara açık ve kapalı sanayi ve depolama alanları sunmaktadır. Bölge ayrıca işadamlarına gümrük evrakları işlemleri, gümrük nezdinde temsilcilik, yükleme boşaltma vb. hizmetler sunmaktadır.

6. Hasköy Gümrük Bürosu

Adres: 1 Pravda Str. Haskovo 6300

Tel: 038/62-40-19, 038/62-24-49

7. Svilengrad Gümrük İdaresi

Adres: Petko Voyvoda Mahallesi, Asen İliev No: 4

Tel: 0379/7-30-00, 0379/7-32-36

8. Hasköy Bölge Gıda Güvenliği Müdürlüğü

Müdür: Georgi Penev Stankov

Adres: Osvojdienie Bulvarı 57, Hasköy 6300

Tel.: 038/661 049

E-mail: RVS_26@nvms.government.bg

7. RAPORUN HAZIRLANMASINDA FAYDALANILAN KAYNAKLAR:

1. Hasköy Valiliği:
<http://www.hs.government.bg/bg/biznes-profil-na-oblast-haskovo.html>
2. Hasköy 2014 – 2020 Kalkınma Stratejisi:
<http://www.hs.government.bg/bg/strategii.html>
3. Bulgaristan İstatistik Enstitüsü:
<http://www.nsi.bg/bg/content/797/%3F-%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>
4. Journey.bg web-sitesi:
<http://en.journey.bg/bulgaria/map.php?region=15>
5. Wikipedia.org web-sitesi:
<https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%86%D0%B0>
6. Dimitrovgrad Pazarları Belediye İşletmesi:
<http://www.dgpazar.eu/>
7. Bulgaristan İmtiyaz Sicili:
<http://www.nkr.government.bg/app>
8. T.C. Sofya Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği'nin hazırladığı 2014 Bulgaristan Yıllık Ülke Raporu:
http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disIliskiler/ulkeler/ulke-detay/Bulgaristan/musavir-raporlari?_afLoop=579146333082573&_afWindowMode=0&_afWindowId=11qpueday1_1#!%40%40%3F_afrWindowId%3D11qpueday1_1%26_afrLoop%3D579146333082573%26_afrWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3D11qpueday1_125
9. T.C. Filibe Başkonsolosluğu Ticaret Ataşeliği Raporları

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

EK1

Belediyeler

 HASKÖY	Belediye Başkanı: Dobri Belivanov Adres: Hasköy, Obştinski Meydanı 1, posta kodu 6300 Tel.: +359 38 603 300 Yüzölçümü: 740 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 37 Nüfus: 116 667 kişi http://www.haskovo.bg/
 DİMİTROVGRAD	Belediye Başkanı: İvo Dimov Adres: Dimitrovgrad, G.S. Rakovski Bulvarı 15, posta kodu: 6400 Tel.: +35939168203 Yüzölçümü: 568 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 27 Nüfus: 66 057 kişi http://www.dimitrovgrad.bg/
 İVAYLOVGRAD	Belediye Başkanı: Diana Ovçarova Adres: İvaylovgrad, Georgi Dimitrov Cad. 49, posta kodu 6570 Tel.: +35936616090 Yüzölçümü: 814 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 51 Nüfus: 9 183 kişi http://www.ivaylovgrad.org
 LYUBİMETS	Belediye Başkanı: Anastas Anastasov Adres: Lyubimets, Republikanska Cad. 2, posta kodu 6550 Tel.: +359 37517002 Yüzölçümü: 344 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 10 Nüfus: 10 829 kişi http://www.lyubimets.org/
 MACAROVO	Belediye Başkanı: Milko Armutliev Adres: Macarovo, Petır Angelov Cad. 1, posta kodu 6480 Tel.: +359 3720220 Yüzölçümü: 247 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 19 Nüfus: 3 353 kişi http://www.madzharovo.bg
 MİNERALNİ BANİ	Belediye Başkanı: Mümün İskender Adres: Mineralni Bani Belediye İdaresi, posta kodu 6343 Tel.: +35937222020 Yüzölçümü: 215 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 12 Nüfus: 7 592 kişi http://www.mineralnibani.bg/

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

 SVILENGRAD	Belediye Başkanı: Georgi Manolov Adres: Svilengrad, Bulgaria Bulvarı 32, posta kodu 6500 Tel.: + 359 37974302 Yüzölçümü: 700 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 24 Nüfus: 25 014 kişi http://svilengrad.bg/
 SİMEONOVGRAD	Belediye Başkanı: Milena Rangelova Adres: Simeonovgrad, Şeynovski Meydanı 3, posta kodu 6490 Tel.: + 35937812420 Yüzölçümü: 223 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 9 Nüfus: 10 011 kişi http://www.simeonovgrad.bg
 STAMBOLOVO	Belediye Başkanı: Muhlis Serbest Adres: Stambolovo Belediye İdaresi, posta kodu 6362 Tel.: +3593721234 Yüzölçümü: 277 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 26 Nüfus: 13 928 kişi http://www.stambolovo.org/
 TOPOLOVGRAD	Belediye Başkanı: Bojin Bojinov Adres: Topolovgrad, Osvobojdenie Meydanı 1, posta kodu 6560 Tel.: + 3594702140 Yüzölçümü: 711 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 21 Nüfus: 13 560 kişi http://www.topolovgrad.net/
 HARMANLI	Belediye Başkanı: Mariya Kirkova Adres: Harmanlı, Vızrajane Meydanı 1, posta kodu 6450 Tel.: + 359 373 82727 Yüzölçümü: 695 km ² Toplam Yerleşim Yeri: 25 Nüfus: 29 631 kişi http://www.harmanli.bg/

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

EK2

Bölgenin önde gelen sektörleri ve büyük firmaları:

1. Gıda ürünleri üretimi (Gıda sanayisi):

Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu Yerleşim Yeri
Alliance One Tobacco Bulgaria EOOD	Tütün ve tütün ürünleri üretimi	Hasköy
„Yugoplod“ AD (Güney Meyve)	Dondurulmuş meyve ve sebze üretimi	Hasköy
„Deroni“ OOD	Meyve ve sebze üretimi ve işleme ve gıda ürünleri üretimi	Hasköy

2. Şarap ve alkollü içecekler üreticilerinden bölgenin büyükleri:

Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu Yerleşim Yeri
„Nova Industrialna Kompaniya“ (Yeni Sanayi Şirketi)	Şarap ve alkollü içecekler üretimi	Hasköy
„Sakar“ AD Şaraphanesi	Şarap ve alkollü içecekler üretimi	Lyubimets
„Katarzyina Estate“	Şarap ve alkollü içecekler üretimi	Svilengrad
„Terra Tangra“ OOD	Şarap ve alkollü içecekler üretimi	Harmanlı
„Stambolovo Şaraphanesi“	Şarap ve alkollü içecekler üretimi	Stambolovo
„Yamantievi“ Şarap Mahzeni	Şarap ve alkollü içecekler üretimi	İvaylovgrad

3. Kimyasal ürünler üretimi:

Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu Yerleşim Yeri
„Neochim“ AD	Mineral gübre, organik ve organik dışı kimyasal ürünler üretimi ve ticareti	Dimitrovgrad

4. Metal dışı mineral kaynaklardan mamul üretimi:

Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu Yerleşim Yeri
„Vulkan Cement“ AD (İtalcementi Group'un parçası)	Çimento üretimi ve ticareti	Dimitrovgrad

5. Elektrik enerjisi üretimi

Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu Yerleşim Yeri
„Maritsa 3“ AD Termik Santrali	Elektrik enerjisi	Dimitrovgrad

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

6. Makina ve Ekipman Üretimi

Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu Yerleşim Yeri
„Elprom Harmanlı“ AD	Elektrikli motor imalatı ve ticareti	Harmanlı
„ZMM Haskovo“ AD	Ahşap işleme makinaları	Hasköy
„Donido Machine Industry“ AD	Gıda sanayisi için makine imalatı – süt işleme için ekipman ve teknolojik hatlar	Hasköy
„PIM“ OOD	Gıda sanayisi için makine, tesis ve teknolojik hat üretimi	Hasköy
„Rodina – Haskovo“ AD	Gıda sanayisi için makine ve tesis imalatı	Hasköy

7. Tekstil ve Konfeksiyon

Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu Yerleşim Yeri
„Delena DD“ EOOD	Spor, günlük ve iş kıyafetleri	Hasköy
Aras Tekstil	Ev tekstili	Harmanlı
CNC Textiles	Gipe iplik	Hasköy
Global Group	Ev tekstili; spor giyim ve konfeksiyon	Hasköy

8. İnşaat

Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu Yerleşim Yeri
„AB“ AD	İnşaat, tadilat, yol bakımı	Hasköy
„Ti Vi Bi“ OOD	Projelendirme, inşaat, onarım	Dimitrovgrad

9. Ticaret

Firma	Faaliyet Alanı	Bulunduğu Yerleşim Yeri
„Euro Fert“ AD	Kimyasal gübre	Dimitrovgrad

T.C.
FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU
TİCARET ATAŞELİĞİ

Bariş Yeniçeri
Ticaret Ataşesi

Türkiye Cumhuriyeti Filibe Başkonsolosluğu Ticaret Ataşeliği
Adres: Filip Makedonski 10, Filibe (Plovdiv) 4000, Bulgaristan
Tel.: 00359 32/ 275 185 (186)
Faks: 00359 32/ 275 185
www.ekonomi.gov.tr
e-mail: filibe@ekonomi.gov.tr
Facebook: T.C. Filibe Ticaret Ataşeliği
Twitter: TCFilibeTA

Raporu hazırlayan: Yerel Uzman Kanariya Redzhebova

İletişim : İlave etmek istediğiniz konular ve öneriler için bize e-mail adresimiz üzerinden ulaşabilirsiniz: filibe@ekonomi.gov.tr